Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-13

LS 2015-0589

Landstingsstyrelsen

Svar på skrivelse från Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) har inkommit med en skrivelse till landstingsstyrelsen daterad den 14 april 2015, om hanteringen av skrivelser.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Kommunallagen anger att ledamöter i nämnder får väcka ärenden i respektive nämnd genom den så kallade initiativrätten. Kommunallagen saknar reglering för vilken typ av ärenden en ledamot får väcka utöver att ärendena ska rymmas inom nämndens ansvarsområde. Det saknas även reglering för skrivelser som läggs i landstingsstyrelsens utskott, beredningar och övriga organ. I landstinget har därför skrivelser hanterats genom praxis. En ny politisk organisation inom landstinget med flera beredningar som inte kan fatta egna beslut har gjort att det har uppstått frågor och ett behov av klargörande kring hur skrivelser hanteras.

Det är angeläget att ledamöter inom landstingets politiska organ ska kunna få svar på kvalificerade frågor genom skrivelser och det är därför praxis att tillämpa en generös inställning till hanteringen av skrivelser. Det innebär att en nämnd eller styrelse beslutar att uppdra till förvaltningen att bereda skrivelsen och att svaret på skrivelsen tas upp som ett beslutsärende på ett sammanträde med respektive nämnd eller styrelse. I styrelser och nämnder lämnas skriftligt svar med möjlighet till beslut och i beredningar lämnas skriftligt svar med möjlighet till beslut i en nämnd eller styrelse.

Omfattningen av skrivelser bör vara rimlig och vägas bland annat mot utredningsresurserna som tas i anspråk hos förvaltningen under beredningen. Därför bör skrivelser i en viss fråga endast väckas i ett organ och inte i exempelvis både beredning, utskott och styrelse. Respektive ordförande ansvarar för att göra en rimlighetsbedömning och initiera en diskussion med ledamöterna kring hanteringen av skrivelser om arbetsbördan bedöms som omfattande. Hanteringen av skrivelser är ytterst föremål för omröstning av ledamöterna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 oktober 2015
Skrivelse från Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling
Juridiska avdelningen

Handläggare: Maja Eliasson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-10-02

LS 2015-0589

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -11- 10
Dnr LS 2015-0589
Rokel I

Svar på skrivelse från Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) har inkommit med en skrivelse till landstingsstyrelsen daterad den 14 april 2015, om hanteringen av skrivelser.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 oktober 2015
Skrivelse från Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Håkan Jörnehed har frågat hur skrivelser som läggs i landstingstyrelsen och dess utskott och beredningar behandlas, samt vilken typ av ärenden som kan initieras genom en skrivelse. Förvaltningen konstaterar att hanteringen av skrivelser inte har varit enhetlig inom landstingsstyrelsen och dess utskott samt beredningar.

Bakgrund
Håkan Jörnehed (V) har inkommit med en skrivelse till landstingsstyrelsen. I skrivelsen ställs frågor om hur en skrivelse som läggs i landstingsstyrelsen och dess utskott och beredningar behandlas, samt om vilken typ av ärenden som kan initieras genom att en skrivelse läggs i landstingsstyrelsen, dess utskott och beredningar.

Överväganden
I 4 kap. 17 § kommunallagen (1991:900) anges att ledamöter i nämnder får väcka ärenden i nämnderna, den så kallade initiativrätten. Begreppet skrivelse används inte i kommunallagen. Om en ledamot lämnar in en skrivelse till nämnden kan det innebära att ett ärende väcks. Det får därför avgöras från fall till fall om skrivelsens innehåll innebär att initiativrätten nyttjas.

Kommunallagen saknar uttryckliga regler kring vilken typ av ärenden en ledamot får väcka i en nämnd. Inte heller förarbeten eller praxis ger någon vägledning. Ärendena ska dock rymmas inom nämndens ansvarsområde.

Till skillnad från vad som gäller för fullmäktigeärenden finns det inte något kommunalrättsligt krav på att ett ärende som endast ska avgöras av landstingsstyrelsen eller annan nämnd måste beredas. Ett ärende som väcks vid ett sammanträde kan därför genom majoritetsbeslut antingen avgöras i sak på en gång eller överlämnas till exempelvis förvaltningen för beredning om sådan ska ske. Nämndens beslut kan också innebära att ingen åtgärd vidtas.[1] Allmänna förvaltningsrättsliga principer medför att beredning ändå sker i flertalet fall. Att det är nämnden som bestämmer om ett ärende som väcks vid ett sammanträde ska tas upp till behandling innebär att det ytterst är en fråga som nämnden genom votering kan behöva besluta om.

Landstingsstyrelsens ansvar, befogenheter och arbetsformer regleras, utöver vad som anges i kommunallagen eller annan författning, i landstingets reglemente för landstingsstyrelse och nämnder. Det saknas dock beslutade rutiner om hantering av skrivelser inom landstingsstyrelsen. Idag är upparbetad praxis att landstingsstyrelsen genom beslut överlämnar skrivelser till förvaltningen för beredning.

Liksom för landstingsstyrelsen regleras dess utskotts och beredningars ansvar, befogenheter och arbetsformer, utöver vad som anges i kommunallagen eller annan författning, i landstingets reglemente för landstingsstyrelse och nämnder.

I kommunallagen finns det inte någon uttrycklig rätt för ledamöter att väcka ärenden i utskott och beredningar. Å andra sidan står det ingenstans i lagen att det inte är tillåtet. Landstingsstyrelsen har inte beslutat om hur ärenden får väckas eller vilka rutiner i övrigt som ska gälla för hanteringen

[1] Axel Danielsson, Kommunal nämndadministration, 6:e uppl., Exaktaprinting 2010, s. 147

av skrivelser i dess underliggande organ.[2] Någon enhetlig hantering av skrivelser som läggs i landstingsstyrelsens utskott och beredningar har inte funnits.

Det går att argumentera för att det i vart fall inom de områden som utskotten delegerats beslutanderätt är rimligt att ledamöterna får väcka ärenden och att utskotten kan besluta att överlämna ärendet till förvaltningen för beredning.

För att få en enhetlig ordning inom landstingsstyrelsen, dess utskott och förvaltningar finns behov av ett klargörande av hur hanteringen av skrivelser bör ske .

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

[2] Hälso- och sjukvårdsnämnden har fastställt en arbetsordning för sina utskott, styrelser och beredningar.

Landstingsstyrelsen
Vänsterpartiet

SKRIVELSE

2015-04-14

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -04- 14
Dnr. LS 2015-0589

Skrivelse av Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser

En skrivelse kan lämnas in av en enskild ledamot för att väcka ett ärende i en styrelse, nämnd, beredning och utskott. Som oppositionsparti kan vi till exempel använda oss av skrivelser för att få svar på frågor som inte har den dignitet eller övergripande karaktär att de behöver tas upp i fullmäktige. Fram tills nu har det varit praxis att ordinarie ledamöter haft möjligheten att lägga skrivelser i utskott, beredningar och styrelser. Våra skrivelser har behandlats som beslutsärenden och besvarats skriftligt. Nu har dock personalutskottets presidium istället valt att behandla vår skrivelse som en informationspunkt, och svaren ges endast muntligt. Vi ställer oss frågande till denna nydaning som nu har införts. Vänsterpartiet anser att skrivelser ska besvaras skriftligt och behandlas som en beslutspunkt på dagordningen där ledamöterna kan ta ställning till om skrivelsen ska anses besvarad. Det är en fråga om demokratisk transparens då det sällan bara är Vänsterpartiet utan även medborgare, i det här fallet nyanlända syrier med medicinsk kompetens, som undrar.

I andra beredningar har det även uppkommit frågetecken kring vilken typ av ärenden som kan initieras genom en skrivelse, varpå vi ser ett behov av att detta klargörs.

Jag vill därför ha skriftligt svar på följande fråga:

1. Hur behandlas en skrivelse som läggs i landstingsstyrelsen och dess utskott och beredningar?

2. Vilken typ av ärenden kan initieras genom en skrivelse?

Håkan Jörnehed (V)